

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувачка кафедри

Олена ПУШКІНА

«25» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансове право»

Галузь знань	08	Право
Спеціальність	081	Право
Рівень вищої освіти.....	Перший (бакалаврський)	
Освітня програма.....	Право	
Статус	Обов'язкова	
Загальний обсяг	4 кредитів ЄКТС (120 годин)	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Термін викладання	6-й семестр (3 та 4 чверть)	
Мова викладання	Українська	

Викладач: доцент кафедри Борисенко Антон Олександрович

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансове право» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. цивільного, господарського та екологічного права Дніпро: НТУ «ДП», 2025. 16 с.

Розробник: Борисенко А.О., доктор філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право, доцент кафедри цивільного, господарського та екологічного права.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол №7 від 23.05.2025).

ЗМІСТ

1	МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2	ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3	БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	6
4	ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5	ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6	ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
6.1	Шкали	9
6.2	Засоби та процедури	9
6.3	Критерії	10
7	ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	16
8	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	16

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 081 «Право» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф10 «Фінансове право» віднесено такі результати навчання:

ПРН ₁₄	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності
ПРН ₁₅	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних
ПРН ₂₀	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансове право» є формування системи теоретичних знань здобувачів вищої освіти про основні положення фінансового права та засади правового регулювання фінансових відносин; формування навичок використання правничої термінології в професійній діяльності у сфері фінансового права; засвоєння студентами норм фінансового права, які регулюють економічні відносини, що виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фондів коштів, необхідних для виконання державою, органами місцевого самоврядування своїх завдань та функцій, у тому числі задоволення соціальних потреб; підвищення рівня правової культури і правосвідомості у здобувачів вищої освіти для забезпечення неухильного дотримання ними вимог закону та кваліфікованого його застосування у сфері фінансового права.

Завдання курсу:

- 1) сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань про особливості реалізації та застосування норм фінансового права;
- 2) навчити студентів розуміти зміст та особливості правового регулювання економічних відносин, що виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фондів коштів, необхідних для виконання державою, органами місцевого самоврядування своїх завдань та функцій;
- 3) підвищити здатність здобувачів вищої освіти до критичного та системного аналізу юридичних фактів та правових явищ у сфері фінансового права;
- 4) навчити студентів застосовувати норми фінансового права в професійній діяльності;
- 5) ознайомити студентів з основними правовими механізмами вирішення проблем фінансового права теоретичного та прикладного характеру.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання (РН) в дисциплінарні (ДРН) та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
ДРН _{14.1-ф10}	Аналізувати та належно використовувати фінансову статистичну інформацію; відомості про судову практику щодо вирішення спорів у сфері фінансового права, отриману з Єдиного державного реєстру судових рішень; аналітичних та методичних матеріалів судів, органів публічної влади, вітчизняних, іноземних та міжнародних науково-дослідних організацій, інших першоджерел та вторинних джерел щодо економічних відносин для своєї професійної діяльності.
ДРН _{15.2-ф10}	Проводити збір з реєстрів, баз даних, інших різних джерел відомостей, використовуючи нові інформаційні технології, та здійснювати інтегрований аналіз отриманої інформації про правове регулювання економічних відносин, що виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фондів коштів, необхідних для виконання державою, органами місцевого самоврядування своїх завдань та функцій; про судову практику вирішення спорів фінансово-правового характеру; про підстави та порядок притягнення до юридичної відповідальності за порушення норм фінансового права, з метою використання їх у своїй професійній діяльності.
ДРН _{20.3-ф10}	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях для пояснення природи та змісту основних інститутів, норм фінансового права, явищ і тенденцій у бюджетному процесі, сучасних доктрин фінансового права, цінностей та принципів його функціонування; виокремлювати юридично значущі факти у конкретних спорах між суб'єктами фінансового права, що виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фондів коштів, та формувати обґрунтовані правові висновки щодо стратегії та порядку їх розв'язання.

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Конституційне право та конституційний процес	ПРН2 – Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. ПРН3 – Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН5 – Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. ПРН13 – Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. ПРН18 – Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. ПРН21 – Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях. ПРН23 – Визначити сукупність принципів і норм, що встановлюють права та свободи людини в різноманітних сферах життєдіяльності.

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години				
		Денна			Заочна	
		аудиторні заняття	самостійн а робота		аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	47	17	30		14	30
Семінари	68	34	34		6	70
Контрольні заходи	5	5				
РАЗОМ	120	56	64		20	100

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	47

RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні. Фінансове право в системі права України 1. Поняття і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. 2. Фінансова система України. 3. Органи, що здійснюють управління фінансами. 4. Фінансове право в системі права України	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 2. Предмет, метод, система та джерела фінансового права. 1. Визначення та ознаки фінансового права та фінансово-правових норм. 2. Класифікація фінансово-правових норм. 3. Поняття, зміст і особливості фінансових правовідносин. 4. Види фінансових правовідносин.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 3. Організаційно-правові засади фінансового контролю в Україні 1. Фінансовий контроль та фінансова дисципліна. 2. Зміст, завдання, методи фінансового контролю. 3. Види фінансового контролю та органи, що його здійснюють 4. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 4. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України. 1. Поняття бюджету та його значення для функціонування держави і органів місцевої влади. 2. Поняття, предмет та метод бюджетного права. 3. Норми бюджетного права та бюджетні правовідносини. 4. Види зловживань процесуальними правами та протидія їм. 5. Бюджетний устрій і бюджетна система України.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 5. Правове регулювання надходжень та витрат бюджету. Бюджетний процес в Україні. 1. Поняття, стадії та учасники бюджетного процесу. 2. Порядок складання бюджету. 3. Порядок розгляду і затвердження бюджету. 4. Порядок виконання бюджету.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 6. Податкова система України. Поняття та види податків. 1. Податкова система України. 2. Поняття та функції податку. 3. Класифікація податків. 4. Елементи правового механізму податку. 5. Контролюючі органи.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 7. Правове регулювання митних платежів. Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових фондів. 1. Правове регулювання митних платежів. 2. Поняття страхування та його риси. Сутність і функції страхування. Обов'язкове державне страхування. 3. Правовий режим державних цільових фондів.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 8. Банківська система України. Правові основи банківської діяльності. 1. Поняття та джерела правового регулювання банківської діяльності.	

	2. Банківська система України: поняття та структура.	
	3. Правовий статус Національного банку України.	
	4. Порядок створення та правові засади діяльності комерційних банків в Україні	
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 9. Правове регулювання грошового обігу в Україні. 1. Поняття грошової системи. Грошова система України 2. Правові основи грошового обігу в Україні 3. Правила ведення безготівкових розрахунків.. 4. Порядок ведення касових операцій в Україні.	4
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 10. Правове регулювання валютного законодавства і валютного контролю 1. Поняття валюти та валютних цінностей. 2. Ліцензія на здійснення валютних операцій та порядок її отримання. 3. Загальні положення про розрахунки в іноземній валюті на території України. 4. Валютний контроль та органи, що його здійснюють.	5
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	Тема 11. Відповідальність за порушення фінансового законодавства. 1. Фінансове правопорушення: поняття, склад, види. 2. Класифікація фінансових правопорушень. 3. Відповідальність за порушення податкового, бюджетного, валютного, банківського законодавства.	6
	СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	68
Шифри РН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування в Україні. Фінансове право в системі права України. Предмет, метод, система та джерела фінансового права. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини	9
	2. Організаційно-правові засади фінансового контролю в Україні	9
RN14.1-Ф 10 RN15.2-Ф 10 RN20.3-Ф 10	3. Бюджетне право, бюджетні правовідносини та бюджетна система України. Правове регулювання надходжень та витрат бюджету. Бюджетний процес в Україні.	10
	4. Податкова система України. Поняття та види податків. Правове регулювання митних платежів. Фінансово-правові основи обов'язкового державного страхування. Правовий режим державних цільових фондів.	10
	5. Банківська система України. Правові основи банківської діяльності.	10
	6. Правове регулювання грошового обігу в Україні. Правове регулювання валютного законодавства і валютного контролю.	10
	7. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.	10
Контрольні заходи		5
РАЗОМ		120

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення

НТУ «Дніпровська політехніка» «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка»».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «Дніпровська політехніка».

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами Національної рамки кваліфікацій до 6-го кваліфікаційного

рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
Навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, виконання завдань під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час іспиту за бажанням здобувача вищої освіти
Семінарські заняття	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, тестування, виконання завдань під час семінару виступ-презентація, робота в малих групах, реферат/ ессе/ наукова доповідь		

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право виконувати ККР, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

6.3. Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування

правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та	Показник
Знання		
◆ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень; ◆ критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, методів і понять у навчанні та професійній	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
◆ розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69

	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; ♦ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та	65-69
	комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	

	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність та автономія		
♦ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ♦ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; ♦ здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69

	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери. Дистанційна платформа Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1 Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. ст.572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Податковий Кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14. № 15-16. № 17. ст.112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Митний кодекс України від 13.03.2012. № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. № 44-45. № 46-47. № 48. ст.552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121- III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. ст.30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
8. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31, ст. 268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

9. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473- VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 30, ст.239. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>

10. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 липня 2003 року № 1058-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 49-51, ст. 376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>

8.2 Навчально-методичні та наукові джерела:

1. Бюджетна система : підручник / С. В. Юшко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 383 с.

2. Очкуренко С.В. Місце фінансового права в системі права України: проблеми теорії і практики: монографія. Видавничий дім «Гельветика», 2017. 460 с.

3. Податкова система: навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.

4. Савченко Л.А. Фінансово-контрольне право: становлення та розвиток: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

5. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін. ; за ред. М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2016. 440 с.

6. Фінансове право : посіб.для підг.до іспитів /Д. О. Білінський, І.М. Бондаренко, О. О. Головашевич та ін. Харків : Право, 2018. 212 с.

7. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

8. Фінансове право: навч. посіб. для підготовки до іспитів / упоряд. І.В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 159 с.

9. Фінансове право: підручник /О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін./ за заг.ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансове право»
для бакалаврів спеціальності 081 «Право»

Розробник: Борисенко Антон Олександрович

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49600, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19